

ՀՏԴ612.1Ֆիզիոլոգիա**Մարատ ՋՀԱՆԳԻՐՅԱՆ****ԱրՊՀ, Կենսաբանության և ֆիզիկայի ամբիոն, կ.գ.թ. ավագ դասախոս,****Սուսաննա ԱՂԱՍՅԱՆ****ԱրՊՀ, Կենսաբանության և ֆիզիկայի ամբիոն, կ.գ.թ. դոցենտ**
E-mail: loki_87@mail.ru**Աննա ՄՈՒՍԱԵԼՅԱՆ****ԱՐՑԱԽԻ 20-25 ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐԻ
ԱՐՅԱՆ ԽՈՒՄԲԸ ԵՎ ՌԵԶՈՒՍ ԳՈՐԾՈՆԸ**

Արյան խումբը ավելի հին է, քան ռասան: Որոշ գիտնականներ գտնում են, որ տարանջատել մարդկությունը ռասաների, շատ հեշտ է, և որ արյան խմբերը անհատականության որոշման ավելի կարևոր ցուցանիշներ են, քան ռասայական պատկանելությունը: Աշխատանքում ուսումնասիրվել է Արցախի 20-25 տարեկան երեխաների արյան խումբը և ռեզուս գործոնը, որի արդյունքներով հաստատվել է, որ մեր երիտասարդության մոտ գերակշռում է արյան երկրորդ խումբը, և նրանք գերակշիռ մեծամասնությամբ ռեզուս դրական են:

Բանալի բառեր` արյան խումբ, ռեզուս գործոն, հակածին, հակամարմին, էրիթրոցիտ, ժառանգականություն, էվոլյուցիա, ագլյուտին, ագլյուտինոգեն, ագլյուտինացիա, վիճակագրություն:

М. Джангирян, С. Агасян, А. Мусаелян
ГРУППА КРОВИ И РЕЗУС-ФАКТОР У ЛЮДЕЙ МОЛОДОГО
ВОЗРАСТА АРЦАХА 20-25 ЛЕТ

Группа крови древнее расы. Некоторые ученые считают, что разделять человечество на расы очень легко, и что группы крови – более важные показатели определения индивидуальности, чем расовая принадлежность. В работе изучены группы крови и резус-фактор у жителей Арцаха в возрасте 20-25 лет, в результате чего установлено, что у нашей молодежи превалирует вторая группа крови, и большинство из них имеют резус-положительную кровь.

Ключевые слова: группа крови, резус фактор, антиген, антитела, эритроцит, наследственность, эволюция, агглютинин, агглютиноген, агглютинация, статистика

M.Djangiryan, S.Aghasyan, A.Musayelyan
BLOOD GROUP AND RH FACTOR AMONG 20-25 YEAR-OLD
YOUNG PEOPLE IN ARTSAKH

Blood group is older than race. Some scientists think that it is too easy to divide humanity into races and that the blood groups are more important indicators for determining personality than racial identity. Blood groups and rhesus factor of 20-25 year-old Artsakh young people are studied in the work, as a result, it is identified that the second blood group prevails among our youth and most of them has rhesus positive blood.

Keywords: *blood group, rhesus factor, antigen, antibodies, erythrocytes, heredity, evolution, agglutinin, agglutination, agglutination, statistics.*

Մարդու պատկանելությունն արյան այս կամ այն խմբին անհատական կենսաբանական առանձնահատկություն է, որը ձևավորվում է սաղմնային զարգացման վաղ շրջանում և չի փոխվում ամբողջ կյանքի ընթացքում: Անկախ ռասայից, տարիքից, սեռից, ինչպես նաև արյան մեջ A, B իզոհակաձիներին և α , β իզոհակամարմինների առկայությունից՝ մարդու արյունը բաժանում են 4 խմբի /1/:

Արյան խմբերի բնութագիրը տարբեր է տարբեր ժողովուրդների և պոպուլյացիաների մոտ: Դա բացատրվում է այն հանգամանքով, որ արյան խմբերը ժառանգաբար փոխանցվում են /2/: Նախնիները թողել են յուրաքանչյուրիս յուրահատուկ ժառանգականություն, որի բնութագրիչ գծերը <դրոշմված են> արյան խմբի մեջ: Բազմաթիվ հետազոտություններ վկայում են, որ տարբեր ռասաների մոտ գերակշռում է որոշակի արյան խումբ. այսպես՝ եվրոպացիների մոտ ավելի հաճախ է հանդիպում երկրորդ խումբը, արևելքի բնակիչների մոտ՝ երրորդը, նեգրոիդ ռասայի ներկայացուցիչների մոտ՝ առաջինը: Արյան II խումբը հայ ժողովրդի գերակշռող խումբն է: Ինչպես նշում են գիտական աղբյուրները, արյան երկրորդ խմբի հայրենիքը համարվում է Հիմալայների ստորոտները (Ժամանակակից Հնդկաստանը և Պակիստանը): Այս խումբն ունեցող մարդիկ լավատես և բաց մարդիկ են, նախընտրում են ոչ մեկից կախման մեջ չլինել, չեն սիրում անարդարացի վերաբերմունք իրենց նկատմամբ: Արյան այս խումբը գերակշռում է նաև եվրոպական մի շարք երկրների բնակչության մոտ, ինչպիսիք են Նորվեգիան, Շվեդիան, Դանիան և այլն /5,6/:

Մարդու պատկանելությունն արյան այս կամ այն խմբին անհատական կենսաբանական առանձնահատկություն է, որը ձևավորվում է սաղմնային զարգացման վաղ շրջանում և չի փոխվում ամբողջ կյանքի ընթացքում /2,3,4/: Արյան խումբը կապ ունի մի շարք հիվանդություններով վարակվելու հակվածության հետ, ինչպես նաև կանխորոշում է բնավորության մի շարք գծեր: Արյան խումբը յուրաքանչյուր մարդու անհատական առանձնահատկությունն է: Նրանց ծագումը կապված է նոր կլիմայական պայմաններին հարմարվելու, պոպուլյացիաների

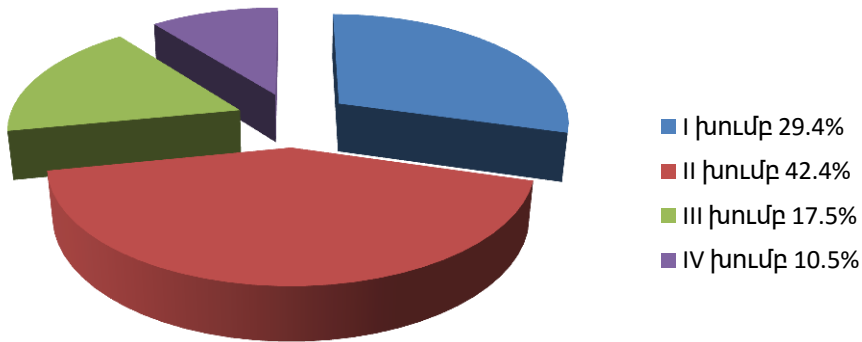
միաձուլման, սննդակարգի փոփոխությունների հետ /5,6,7/: Այս առումով Արցախի բնակչության (20-25 տարեկան) շրջանում արյան խմբերի և ռեզուս գործոնի որոշումը համարել ենք հետաքրքիր և արդիական:

Աշխատանքը կատարվել է 2018-2019թթ. ընթացքում: Աշխատանքի կատարման համար հիմք է հանդիսացել Արցախի հանրապետական բժշկական կենտրոնի արյան փոխներարկման բաժանմունքի տվյալները, ինչպես նաև կենտրոնական ռազմական հոսպիտալի, ազգային վիճակագրական ծառայության տվյալները:

Հետազոտություններում ընդգրկվել են Արցախի տարբեր շրջանների մարդկանց տվյալները, տարիքային տարբեր խմբերում գրեթե նույն քանակությամբ /100/: Հետազոտությունների արդյունքները ներկայացված են նկ. 1,2 –ում:

Կատարված աշխատանքի արդյունքներով կարող ենք նշել, որ Արցախի 20-25 տարեկան երիտասարդների մոտ գերակշիռ մեծամասնություն է կազմում արյան II խումբը: Ինչպես երևում է նկար 1-ից, այն կազմել է 42,6 տոկոսը: Ստացված արդյունքները չեն հակասում գիտական գրականության մեջ եղած տվյալներին, որոնք փաստում են, որ հայ ազգի մոտ գերակշռում է արյան հենց այս խումբը:

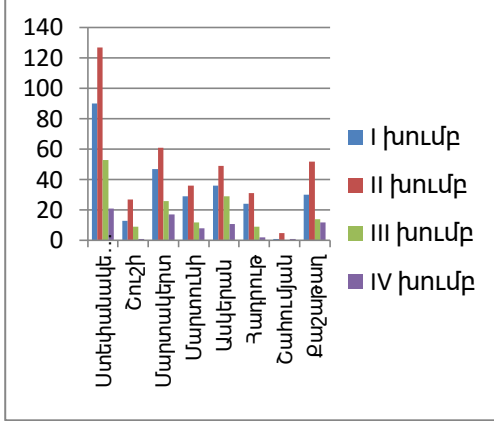
Նկ. 1 ԱՅ-ում 20-25 տարեկանների արյան խմբերի բաշխվածությունը

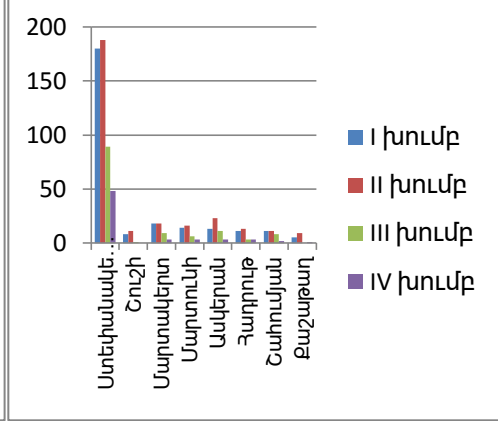
Ինչպես երևում է նկար2-ից Արցախի 20, 21 և 22 տարեկան երիտասարդների մոտ բոլոր շրջաններում գերակշռում է արյան երկրորդ խումբը: Արցախի 23 տարեկան երիտասարդների մոտ նույնպես գերակշիռ մաս է կազմում II արյան խումբը, չնայած Ստեփանակերտում և Մարտունու շրջանում I-ին խումբ ունեցող երիտասարդները որոշակիորեն գերազանցում են II-րդ խումբ ունեցողներին, Քաշաթաղի շրջանում I-ին և II-րդ խումբ ունեցող երիտասարդների քանակը հավասար է: 25 տարեկան երիտասարդների մոտ նույնպես գերակշիռ մաս է կազմում II արյան խումբը, չնայած Հադրութի շրջանում նկատվում է նշված օրինաչափության որոշակի խախտում՝ մասնավորապես գերակշռում են արյան III-րդ խումբ ունեցող և I-ին խումբ ունեցող երիտասարդները: Կարծում ենք ընդհանուր պատկերից նման շեղումը կարելի է բացատրել այս

տարածքում շատ ավելի հաճախ նկատվող խառն ամուսնություններով (այլազգիների հետ ամուսնություններով) և բնակչության ավելի ինտենսիվ տեղաշարժերով:

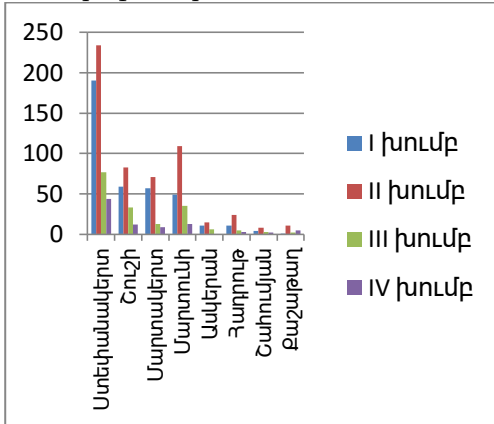
20 տարեկաններ

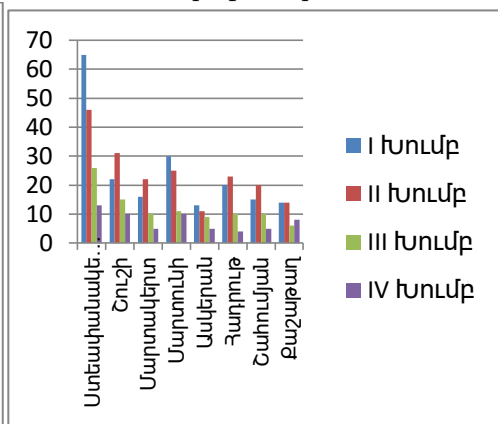
21 տարեկաններ

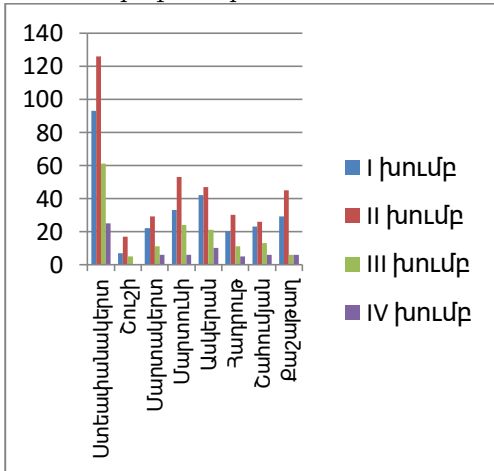
22 տարեկաններ

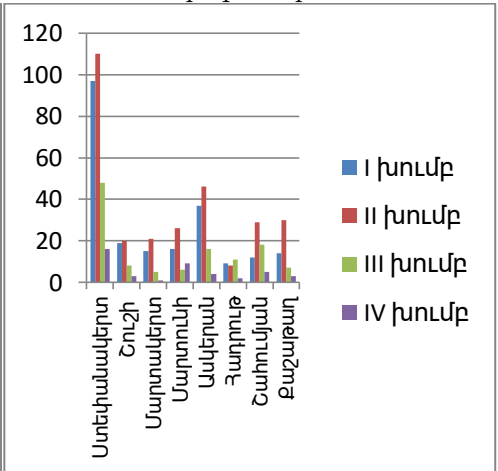
23 տարեկաններ

24 տարեկաններ

25 տարեկաններ

Նկ. 2. Արյան խմբերի բաշխվածությունը 20-25 տարեկանների մոտ Արցախի տարբեր շրջաններում:

Հետազոտվածների բացարձակ մեծամասնության մոտ որոշվել է նաև ռեզուս գործոնը: Մարդկանց 85 %-ը էրիթրոցիտներում ունի ռեզուս գործոնը և կոչվում է ռեզուս-դրական Rh+, իսկ 15 %-ը չունի՝ ռեզուս բացասական՝ Rh-: Մեր կողմից ստացված տվյալների համաձայն, դրական արյուն են ունեցել 20 տարեկան երիտասարդների 89,5%, 21 տարեկանների 85,4%, 22 տարեկանների 84,7%, 23 տարեկանների 85,3%, 24 տարեկանների 84,7% և 25 տարեկանների 82,8%:

Առաջարկում ենք երիտասարդների մոտ մշակել զարգացած երկրներում բավականին ընդունված մի մշակույթ, ինչպիսին է մինչամուսնությունը գույգերի արյան խմբերի և ռեզուս գործոնի որոշումը, որը թույլ կտա խուսափել հղիության և ծննդաբերության ժամանակ ի հայտ եկող բազմաթիվ խնդիրներից /6,7/:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Խուրավերդյան Դ.Ն., Ֆանարջյան Վ. Բ., Մարդու ֆիզիոլոգիային հիմունքներ, Երևան, 1998 էջ 90-180:
2. Դադրաշյան Ս.Ս, Զաքարյան Ա.Հ, Քամալյան Մ.Հ – Սակավարյունություններ, փոխներարկման հիմունքներ. Երևան, 2008թ.
3. Баран Л.Н. – Физиология крови. Методические указания к практическим занятиям для студентов. Львов. 1987
4. Каландаров Р.С., Василева М.Н и др. – Генотипирование групп крови систем АВ0 и резвус у пациентов после множественных донорских трансфузий, клиническая медицина
5. <http://med.tert.am/am/news/2016/10/27/arun/8938>
6. <http://www.med-practic.com/arm/>
7. <http://www.kp.ru/daily/23743/55440/>

Հոդվածը տպագրության է ներառվում խմբագրական կոլեգիայի անդամ, կ.գ.դ. Հ. Գ.Գալստյանը: